

מסורת הש"ס

א) חוסי' דפסחים פ"ו ה"ג, ב) ג"א וריוקן ב"ג, א) כבודות לג' פסחים ס. כ"ג, ד') ונחסי ח' וס"א א"י רב"ה וכן גרש"י וחס' ש"ס אכן נחשבו ונחסי לג' רבי ור' יוחנן ורבי מנחם דגרוני' רבנא, ס) מ"ה ל' (א) ס"ס ב"א: ככ: ל"ה, סו. י), א) מ"ה ב"א, ופ"ק, ח) ס"ב"א: גורמין, (א) דרבנן לולד שני מנין מ' מו לא ס'י, רש"ק, י') ופרשת מרית פ' פ"ה,

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה סוף סוף ג' לא משכחת הכי, כ"כ נאמר מלת דמשלמי ימי עשירי קודם דנשלמו ימי ראשונים דהיי' נכשיו עליון שמונים ס"י: ב) אב"ד ויוון דמנינן לולדד שני לרבנן לא משכחת ופסוקין:

גליון הש"ס

גנ"ב קמ"ל דאפשר לפתוחת חזקיה ב"א דב' מעדרי הסכילא ה"ה רב"ה ככ"י רש"י קלד' מנחם דהיי' לו ג"ס כלן קמ"ל ולד דגמל לזכור משכח טפי פחות מנ"ה לא נפתח טפי:

מוסף רש"י

פסח הבא בטומאה, שמואל רוב לזכור נחת שני פסח בטומאה, לא יאכלו ממנו זבחי חבות ברות וירולדת: ע"כ דלכלל ל"ה טמאי ממיס (בבביות ז' ע"ב) דעבי טמא נפסח מבי א"ש, א"ש נמסח לעי' זכור מניח, אבל גבי זכ"ה אף צ"ע נמחן (פסחים צ"ה וכו"ז) שם (ט), מחוסר כפורים דוב כוב דמי, הוא הדין למערי אלף חז' דמינו שני קטן, מחוסר כפורים סב גמ' לענין דקדשים אלא הוה אלף ויהא ל"ה אכיל לא ע"כ, וס"א אכיל מידי כ"ה אל' ע"כ כז"ו יתמחן למטע כ"ה אכיל וכו' וכו'.

רבינו גרשום

דקדקני דור אג"ג דלא דרך למשריה בקדשים אלא בחולין נהנה גמי דור טמא דצריך קרבן למשריה ביון קפ"ה לא יציעור דור טמא כי מיידי קרבן לאו למשריה ביון ק"ה מיידי ל"ה אלא שיהא דארי למחול עליה מירות דטהרה מרכוסיו וחומים הראשונים יפלו ואסור לאו עד שיגמור מירות דטהרה ולכן לא חגי דור טמא: עד שיביאי קטנ. שתי פירותין: אם הביא אחת מחבורה אכלת בקדשים לערב ויכול להביא אחתה אפי' לאחר זמן: אם הביא חובתו מן הבמה. אפי' בהמה אחת עלתה יצא א"י שיהי כהנות עליה ושלמים יצא: ולא אכדן ק"ה שתי פירותין אלא להקיל עליו אבל אם רצה להביא בהמה יביאי: מה אתם, כסבסכסוכים לבירית ולמעות עליה ושלמים כרחיביק וישלח את עשרי בני ישראל וגו': לענין לקיטן איתוביבי משום להקיל כדאמרין לקטן: לעלות בהמה. אחת לא יקטן: שכן: מיטע קרא ק"ה ישעה ורחה אל הוה מנחה: ויאמר דור עלות ועוף ובעובדי בהמה עורה לכהנים ואילו בעוף אפי' מרהא נהנה אסור בהנאה דהא נבדלי' במקוון: לו"בי אוסר ככס כאבותיהם מה באבותיהם ויטביליה ויהצתה דמיס רבי לית ליה דרי אליעזר בן יעקב דלמילכל בקדשים מיידי קרבן אלא קסבר לא מיידי אלא לאבשור נהנה בקהל בשני צינני ככל הנהרה כולה אלא ב' פירותין: והקריבו הכהן אל הוהבה שנאמר בדרב"ה הנהן מה חיל ואלא כבר נאמר וקריבו מן הטהרים: שמוע אפי' שלא יתחות משנים דמירעית תורה שנים: חובה מיהא לא אשכחן, דתאמי פסירה אחת והני דגרי חובה גינהו: בדרמן. ברם פסח דור מילה: טבילה ורבה ויקח משת את הוה וירוק על העם הינו הדור ונמרי דאין תורה טבילה דרמיהו' דהיי' חיוב ווהה הטהור על הטמא ביום השלישי וברוח השביעי וחסורו אפי' השביעי וכבס בגידי: לזרווחתם כתיב:

א) ע"כ ש"ך נ"ק ח ע"ב

ארבעה מחוסרי כפרה פרק שני כריתות

י

עין משפט ונר מצוה

בא א מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה ב"ל' ופאלדן מיד':
בב ב מיי' פ"ד מהל' ביאת מקדש ה"ל י' ופ"ו מהל' ק"פ ה"ל י'
ג ל א מיי' פ"ו מהל' ק"פ ה"ל ג ופאלדן מיד':

לא ד מיי' שס ה"ל ד ופאלדן מיד':
לב ה מיי' פ"ו מהל' אסורי ביאה ב"ל ט:

תורה אור השלם

- ואם נקבה חלד וטמאה שבועים בנדרתה וששים יום וששת ימים תשב על דמי טוֹרְהָא: ויקרא י' ה
- ושלשתי יום ושלשתי ימים תשב בדמי טוֹרְהָא בכל קדש לא תגע בלד דמקדש לא תבא עד מלאת ימי טוֹרְהָא: ויקרא י' ד

שיטה מקובצת

אן לא קאמר ר' תיבות קא"ל נמחק: ס' יצאה בשעת שראיה: ג' ז' ע' בחורשין: אן נקבה וקשיא לן ביום מ' לזכר ויום פ' לנקבה עד: ז' הא. ס"א הא מתניתא תניא ור' יהודה היא: הא מנ' ר"י היא דאמר כר', והא דקתי' יולדת שחטין וזורקין עלה ביום מ' לזכר ופ' לנקבה בחאמיס איירי ונכון שילדה ולד שני למחרתו של ראשון וביום מ' לזכר ופ' לנקבה דקתי' אשני קאי דהוינן פ"א ופ"א לראשון ולשני כמאן דליתיה דמי. תוס': אן ואי אסרת כי' אלא ש"מ לטומאה ולטהרה ס"ל לר"י יולד שני כמאן דליתיה דמי. ופי' ולא מצניי טורה לשני כלל והוינו כלישנא בתרא דאי (רש"י) [וינאט] בפ"י (רש"י) [ר"י] ולרש"י אן פשיט מה דרבינאי ליה. תוס': אן ולטומאה נמי ס"ל: אן כי תניא תוריה כפסח בטומאה. ויום מ' לאו דוקא ולקטן פריך ליה. תוס': אן הויא דלא אכלן כ': אן חויא דקסבר טבול: ין חויא דהא מחסרה כפרה לאי ביום מ' חויא דקסבר מחוסר: אן הא מתניתא הויא אפי' נמחק: ין ע' בחורשין: אן טור טורח או לא: אן תיבות לא קאמר ל"ש נמחק: אן עופסיקא ימי טומאה: אן שמונים ימי טורה חובת יום נמחק: אן לקרבנות וגם טומאה נמי חזמרה אית ליה תריובי: ב' משעת לירות ואילך אות ח' נמחק: אן נמי אמרי' כמאן: אן דהא קא מכתשה תיבות אם ס' ליש: אן כפרה שחור אין כביאה לראשון תחתיה ולחאריך ימי טורה של ראשון אחרי ימי טומאתו של שני לענין אחר' אן וטהרה של שני לענין אות ר' נמחק: אן מיתוקמא כלומר בחאמיס אלא בכל ולדות דעלמא כדסי' מעיקרא שלא ילדה אלא זכר ביום מ' ר"ל מ' דמי' טורה דזכר דרקשיא: אן חויא ס"ד ומידי' טבול יום דוב כוב דמי ותיא טבולת יום ארוך עד מ"א לזכר ופ"א לנקבה ופ"א ומהי' ביום: אן כפרה דהויא אינה כביאה כפסחה עד: אן לזכר ופ"א לנקבה ופס"ד: אן ע' בחורשין: אן ח' ליה ימי טורה דראשון נמחק: אן ע' בחורשין: אן תיבות ולדיריה ראשון נמחק: אן ע' בחורשין: אן מתיבתא דקולא עד ס"ד כ"י לית: אן ע' בחורשין: אן חזכר וא"כ לא שלמי מ' דמי טורה זכר וזון פ' נקבה ויוין לרבנן מורד שני מניין לא משכחת מפחורין וא"כ הורא קשיא לדוכתיה למאי:

טעמא מה לי א"ר יהודה. מי אית ליה מלאת לשני לענין ימי טוהר יס: יס לא קאמר ר"י אלא לענין קרבן. הוא דלית ליה מלאת לשני הואיל ובזמן זמן קרבן ראשון נולד: אבל לענין טעמא וטהרה. מונה לעלמנו לבד אותן של ראשון ונקראין ימי הטעמא על שמו ומסולקין ממלאת של ראשון: יסו **ומפסקא טעמא דשני**. את ימי טוהר של ראשון וממלא ימי טוהר דראשון דהא מלאת דראשון א"א דלא מלינן ליה לר' יהודה דהוא עיקר ודבר מני שמונים יסו ימים ימי טוהר לשני: או דלמא חומרא איה ליה. לאפשי לקרבנות יסו ויחיב ימי טעמא וימי טהרה לשני משעת לידתה ואילך ומשכחת לאכול בקדשים עד מלאת ימי טעמא וטהרה אבל קולא לית ליה להיות ימי הטעמא וטהרה נקראין על שמו לשני ראשון וגומרי' השלמה לראשון תחתיהן דלמא מילתא נמי לא כמאן דליתיה דמי וימי טוהר דראשון לא ממלינן ותמילי לשני ימי טוהר אחריני תחתיהן דהא מילתא קולא היא להאריך טוהר דמיה וקולא לית ליה והא ליכא למימר דליתיו שני בטל לגמרי מתורת מלאת דהא נמי קולא היא דהא יס' אס כן משכחת לאכול בטולת יום בקדשים ועל כרחיך צעית למימד ימי טוהר לשני הלכך אי ידעת לראשון השלמת ימי טוהר קולא היא: שוחטין. את הפסח וזורקים עליה ביום ארבעים לזכר. קס"ד ביום מ' וימי טוהר דזכר: והיונן **זה עד כאן טעמא היא**. דמחוסרת כפרה יס: **אמר רב מסא** **הא מני ר' יהודה היא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי**. ומוקיים הא ממתיהא ביולדת תאומים היס אחד ושני למחר דמ' דשני הוי מ"א לראשון והיס ראיה להביא קרבנה על הראשון ואשמועינן דשוחטין עליה לז' ופשי' מחוסרת כפרה ולאחר שחיתת פסחה תציא כפרתה טמא נפסח מבי א"ש, א"ש נמסח לעי' זכור מניח, אבל גבי זכ"ה אף צ"ע נמחן (פסחים צ"ה וכו"ז) שם (ט), מחוסר כפורים דוב כוב דמי, הוא הדין למערי אלף חז' דמינו שני קטן, מחוסר כפורים סב גמ' לענין דקדשים אלא הוה אלף ויהא ל"ה אכיל לא ע"כ, וס"א אכיל מידי כ"ה אל' ע"כ כז"ו יתמחן למטע כ"ה אכיל וכו' וכו'.

רוב הקהל ואשתראי טעמא לאגבי: לא יאכלו ממנו כו'. דכי אשתראי טעמא דצבור לגבי טעמא מת אשתראי דכתיב (צמדנ ט) איש כי יהיה טמא נפסח וגו' ועלה דרשנין (פסחים ד' טו.): איש נדחה לפסח שני ואין צבור נדחין אלא עושין בטעמא: לא יאכלו דלמא ע"כ. דלא פסקון מוציאה או פסקון ולא פסרו ו' ולא ע"כאן אכל יולדת ביום ארבעים היא טעלה בשמיני ללדתה: א"ה. אמאי נקט יום מ' לזכר או שמונים לנקבה משמיי ללדתה נמי חול: יס ביום מ' עולם יס חויא. אפי' לאורחא דהא מיחסרא כפרה יס' וקס"ד מחוסר כפורים דוב כוב דמי ואינו חולכ בפסח דהא בטעמא: הא דרבא בשחיתת קדשים בתמילת פ"ב (נחסי ח'): **אמר רב איש רבא**. לא מתרח לה יס' ביום מ' דמי טוהר כלל אלא הכי מוקיים לה ביולדת ביום מ' להריונה וילדה זכר שוחטין עליה צו ביום ור' ישמעאל היא דאמר בפרק המפלת חמיה (נדה ג.) בריית נקבה לפ"א: **יבשאל**. בלא דס: **הקבר**. רחס: **שם יבול בין רצופין**. כגון אלה הפילה צינתיים: **בין מפחורין**. כגון אם הפילה למוקן **ג"ד יבול יפסיקו** לה יס' טעמא הנפל וישלימו לה ששים יום ס' טהרה ללדה הראשונה לבד מימי טעמא הנפל המפסיקין צינתיים: **ממלו יומר יום מה יום כולו יאזר**. אם טמא טמא וזה טהור וטורף אף ששים יום יום כולס רצופים: **אם יום אחד לאו ר' יהודה היא**. דאית ליה ימי טוהר דראשון יס' דלדידיה ראשון עיקר לענין קרבן ואשמועי' הכא דלענין טעמא וטהרה לית ליה ימי טוהר לראשון דא"כ לא משכחת לה טהורין רצופין אלא משני מניא יס' וס"מ חומרא בעלמא אית ליה צמתי' לאפשי קרבנות ולענין קרבן לחודיה הוא דמי לראשון אבל לגבי טעמא להשלים ימי טוהר לראשון למנותן מפחורין לית ליה יס' דקולא היא דדבר בעיא למימד ימי טוהר לשני: **לעולם רבנן היא**. ור"ה מפחורין ביולדת זכר בתוך שמונים של נקבה שימי טוהר של זכר כלין קודם לשמונים דנקבה ראשונה וזכה"ג דמי טוהר של שני כלין לעולם: **אלא לאו ר' יהודה היא**. דאית ליה ימי טוהר דראשון יס' דלדידיה ראשון עיקר לענין קרבן ואשמועי' הכא דלענין טעמא וטהרה לית ליה ימי טוהר לראשון דא"כ לא משכחת לה טהורין רצופין אלא משני מניא יס' וס"מ חומרא בעלמא אית ליה צמתי' לאפשי קרבנות ולענין קרבן לחודיה הוא דמי לראשון אבל לגבי טעמא להשלים ימי טוהר לראשון למנותן מפחורין לית ליה יס' דקולא היא דדבר בעיא למימד ימי טוהר לשני: **לעולם רבנן קודם לימי טוהר דראשון לית להו לרבנן דמוולד שני לימנו ובעיא לשלשומי ימי טוהר דראשון ואחא קרא לאשמועינן דלא משלימין לבתר פ' ללדה ראשונה שבעה כנגד ו' ימי טעמא דזכר שהפסיקו צינתיים אלא משני מונה: סוף סוף**. לא משכחת הכי א' דשלמין שמונים דנקבה קמיימא ועד יס' כהן מ' דזכר לא שלמין דלא משכחת לידת זכר עד ג"ד נקבה י"ד דטעמא דנקבה ומ' דלירות הזכר ו' ויוין ו' א) (דרבינן לולד שני משום דלא) משכחת מפחורין: **ביולדת תאומין**. שמתעברו: יס' **לעשרים יומי טהרה**. עשרים לאו דוקא דהוא הדין לגלוי מהכי או טפי מהכי:

תוספות וקרא א"ת צ"ה. להשלים ימי טוהר לראשון (ימי טוהר לראשון) במספר ימי טעמא השני פירש"י ובשני ימי אינו בטל לגמרי דהוי קולא דמכשרת לאכול בקדשים להבי צעי למימד ימי טוהר לשני כי' ואין נראה מדמיהא עלה שוחטין וזורקין כו' וצעי למפשת מינה דולד שני כמאן דליתיה והשתא אי ידעת ימי טוהר לשני אמאי שוחטין עליה ביום מ' לשני אשמי בטולת יום היא ואינה ראיה להביא קרבן לידה עד למחר יום מ"א לשני ועוד לפירושו דצעי למימר חומרא להביא לשני ימי טוהר כלל ולרבנן הכי דמי' טוהר דשני נמשכן אחר ימי טוהר דראשון מעין משני ואס' ימי טוהר דשני אין נמשכין אחר הראשון מעין מראשון דאע"ג דק"ל דמעין משני מורו הידי דמשכו ימי טוהר דראשון טפי דמעיה מעינן וכן משמע לקטן דמוקי ככרנן היא' דששים רצופין וקדמה נקבה זכר בתרא ויולדת לזכר בעשרים ימי טהרה וכו' ולרבנן הוו להו ימי טעמא וימי טהרה שוין ומאחרון מעינן שמיניין נמשכן מחבירו ודכתי' בתוספתא וילדה וטעמה שתספור מן האחרון כמו שאם טעמה צמת ספוקר לטעמא אחרינה או אינו אלא כנהא ספוקר מן הראשון מ"ל כי' נדחה סופרת מראשון ויולדת מאחרון ואינו שוות ולכן נראה אס' רחמיה בתוך ו' ימי לידתה לא חשבינן כרואה בתוך ימי נדחה לספור מראשון אלא סופרת ו' ימים מראה ואילך וכן אס' לידה בתוך ימי נדחה אינה מונה אלא מיום לידתה והא דאמר צולד אחר ולד ספוסרת אחר אחרון אס' שמשנמקן ימי טעמא ולד אחרון אחר ימי טעמא ולד ראשון דומיא דטעמא סבז וטעמא נדה דמיימי' עלה בתוספתא אבל אס' ילדה זכר אחר ו"ל ד' ו') ו' ימים או ה' ללדת נקבה לא אמר' מנין הנקבה בטל ולא תמנע אלא ו' ימים מיום לידת זכר אחרון שהן כלים יום א' ו"א ו"ב לנקבה ויתחילו ימי טוהר מבאן ואילך דמיו דו' ימי טעמא זכר נבדעין בתוך ו') ששים של נקבה אין ימי טעמא נקבה שטלין: **א"א אפשר פצחית הקרב בלא רב**. ממה א"כ למאי איתרריך למיכחד גבי זכר וטמאה ו' ימים ואומר רבי דלי לאו קרא ה"א טעמא שצויעים מקי' מנקבה דטהרתה מרובה ואפי' טעמיה כ"ש זכר שהוא מועט וכה"ג א"כא כמ"כ: **ש"מ חזר בו**. דליתא למימר רצופין היינו מימי ספורי' של ז' של איה טעמא מפסיק צינתיים הי"ג ל"ג יום יחיו נקיים דכתיב מש' על דמי טהרה אלא' דאין רצופין נקיים:

אצטרך קרא מפחורין לרבנן היס' תיבות ויוין דרבינן לולד שני משום דלא נמחק: אן נאשתעבר בעשרים לימי טורה דנקבה עשרים אות ל' נמחק: